

Nieuwsbrief Demoproject

“Reductie van het voederverbruik als sleutel tot rendabel varkens produceren”

Beste lezer,

In het kader van het demoproject ‘reductie van het voederverbruik als sleutel tot rendabel varkens produceren’ bezorgen wij u de vierde nieuwsbrief.

De opzet van het project is om het voederverbruik te verlagen door op een efficiëntere manier met voeder om te gaan. Hierbij wordt voornamelijk toegespitst op het aspect van voedervermorsing.

In dit project zijn enkele demoproeven opgezet bij de verschillende projectpartners. In de eerste demonstratieproef werd de invloed van de pelletkwaliteit en de vorm van het voeder op vermorsing en de technische prestaties van de dieren nagegaan. In de tweede proef werd de afstelling van de voederbakken en de invloed ervan op vermorsing en de technische prestaties van de dieren onderzocht. Momenteel wordt er nog een derde demoproef uitgevoerd waarin wordt nagegaan of het leegkomen van voederbakken een impact heeft op de efficiëntie waarmee de varkens het voeder omzetten in groei.

Daarnaast werd aan de hand van een bezoek bij een 30-tal varkenshouders praktijkinformatie verzameld. Samen met de varkenshouders werd tijdens de rondgang op het bedrijf een enquête ingevuld. Op die manier werd het gebruik van het voeder op het bedrijf in kaart gebracht. Aan de hand van deze bedrijfsbezoeken werd een goed beeld gevormd over de voedervermorsing in de Vlaamse varkenshouderij.

In deze nieuwsbrief willen we u de resultaten van de demonstratieproef over de afstelling van voederbakken en de bijhorende impact op vermorsing en de technische prestaties van biggen en vleesvarkens meegeven.

Indien u interesse heeft om het project via nieuwsbrieven te volgen of indien er bijkomende vragen zijn over het project kan u contact opnemen met Sander Palmans via sander.palmans@pvl-bocholt.be of 0472 466 488.

Inleiding	1
Demoproef	2
Contact	4

Demoproef

Uit de bedrijfsbezoeken bij de varkenshouders blijkt dat het herafstellen van voederbakken voor veehouders de eerste en meest belangrijke maatregel is om vermorsing tegen te gaan.

“Het afstellen van voederbakken is geen eenduidig werk. Het kan variëren van hok tot hok en van voeder tot voeder. Het is dan ook belangrijk om de afstelling regelmatig kritisch te bekijken en indien nodig te wijzigen!”

Hoewel enkele bedrijven opteerden om hun voederbakken nooit te verstellen was het volgens de meeste varkenshouders noodzakelijk om dit op geregelde (soms zelfs dagelijkse) basis te doen. Daarnaast bleek er zeer veel variatie op de afstelling van voederbakken door varkenshouders. Waar sommige varkenshouders kiezen om slechts een kleine hoeveelheid ter beschikking te stellen verkiezen anderen het principe dat de volledige bodem bedekt moet zijn met voeder.

Bij het zoeken naar wetenschappelijke literatuur bleek dat er nog slechts weinig onderzoek is gedaan naar voedervermorsing. De bestaande artikelen geven aan dat het percentage vermorsing op varkensbedrijven kan variëren tussen 2 en 20% (Schell et al., 2001). De afstelling van voederbakken zou daar een belangrijke rol in spelen aangezien een bredere afstelling leidt tot een ruimere bakvulling en bijgevolg een hogere voederconversie (Myers et al., 2012). Daarom werden in het kader van het project twee demonstratieproeven opgezet.

Proefopzet

In deze proeven wilden we voor zowel biggen als vleesvarkens nagaan of de afstelling van de voederbak een invloed heeft op de hoeveelheid voedervermorsing. Daarnaast werd ook nagegaan of dit een impact had op de dagelijkse groei,

voederopname en voederconversie van de dieren. Op die manier konden we een mogelijk verschil in voedervermorsing en voederefficiëntie tussen varkens die gevoederd werden uit bakken met verschillende afstellingen waarnemen. Om de verschillende afstellingen te bepalen werd vertrokken van de afstelling die volgens de dierenverzorgers van ILVO optimaal was. Vervolgens werd een nauwere en bredere afstelling gekozen. Zo werden volgende afstellingen bekomen voor de biggenbatterij: 14 mm (te nauw), 19 mm (optimaal) en 33 mm (te breed). En voor de vleesvarkens: 9 mm (te nauw), 14 mm (optimaal) en 24 mm (te breed). Deze afstellingen werden bekomen door een plankje met de correcte afmetingen onder de klep te schuiven (zie figuur).

In de biggenbatterij werd de proef uitgevoerd met meelvoeder. De vleesvarkens werden gevoederd met pellets met een diameter van 3 mm. In totaal werden 24 hokken van 6 biggen opgezet. Dit komt neer op 8 hokken per behandeling. In de vleesvarkensstal werd geselecteerd voor 18 hokken van 6 dieren. Dit betekent dat er 6 hokken per behandeling werden ingezet.

Net als bij de demoproef rond pelletkwaliteit (zie nieuwsbrief 3) werd ook bij deze proef een bakje onder de voederbak geplaatst om het vermorste voeder op te vangen en te kunnen wegen. Bij de vleesvarkens werd een score voor voedervermorsing gegeven omdat de dieren mest maakten in de opvangbakjes.

De biggen werden gewogen bij opzet op 4 weken leeftijd. Vervolgens op een leeftijd van respectievelijk 5, 7 en 9 weken. De vleesvarkens werden gewogen op een gemiddeld gewicht van 22 kg, 64 kg en voor het slachten. Daarnaast werden ook de dagelijkse voederopname, voederconversie en de karkaseigenschappen bepaald.

Demoproef

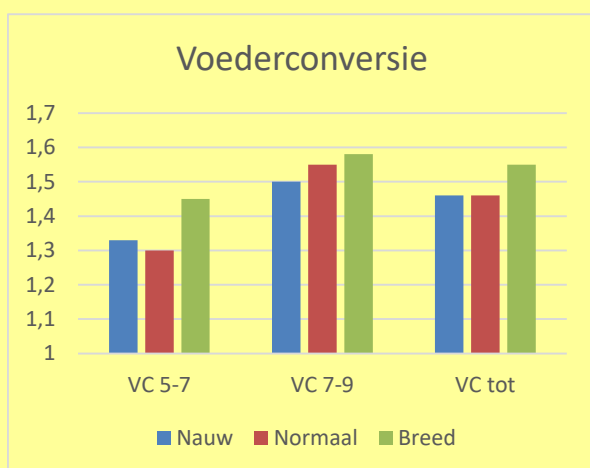
Resultaten voedervermorsing

Bij de biggen bleek de dagelijkse groei tussen de verschillende behandelingen gelijkaardig gedurende de verschillende periodes.

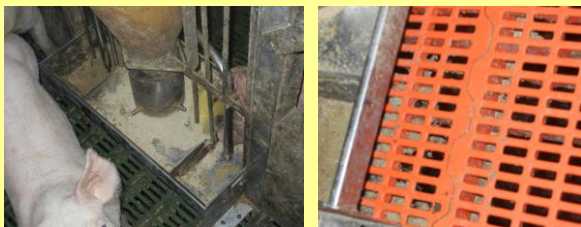
	Nauw	Optimaal	Wijd
Groei 4-5	89	96	88
Groei 5-7	426	419	430
Groei 7-9	651	638	620
Groei Totaal	459	457	448

Groei 4-5: Groei tussen week 4 en 5; Groei 5-7: groei tussen week 5 en 7; Groei 7-9: groei tussen week 7 en 9.

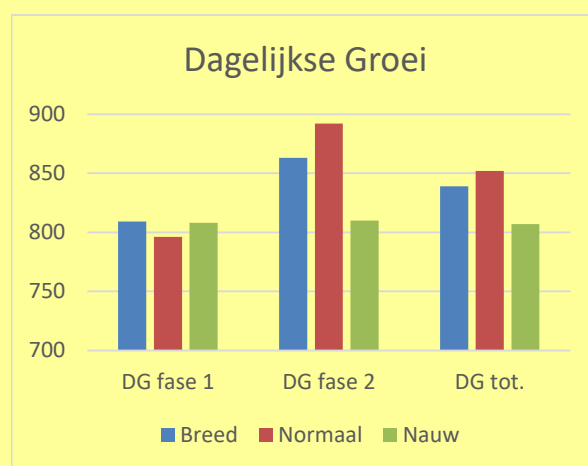
Er is echter wel een verschil in voederconversie tussen de verschillende behandelingen. Het voederverbruik bij de wijde voederbakken was gedurende alle periodes hoger in vergelijking met de andere behandelingen.

De biggen op meelvoeder met de nauwe afstelling behalen dus dezelfde voederconversie voor de totale periode als deze op de optimale afstelling. Uit dit resultaat valt af te leiden dat het ruim afstellen van voederbakken om biggen 'te leren eten' eigenlijk geen meerwaarde oplevert. Integendeel leidt het juist tot een hoger voederverbruik bij vergelijkbare groeicijfers. Dit geeft aan dat de voedervermorsing allicht hoger is in deze behandeling.

In tegenstelling tot bij de biggen zagen we bij de vleesvarkens wel een duidelijk effect op de dagelijkse groei. We zagen de groei van de dieren op de breed en standaard afgestelde voederbakken toenemen richting het einde van de afmestperiode. Bij de dieren op de nauw afgestelde voederbakken zagen we geen stijging van de groei. Dit geeft aan dat de dieren op de nauw afgestelde voederbakken hun voederopnamecapaciteit allicht niet maximaal hebben kunnen benutten.

We zagen geen aantoonbaar verschil in voederconversie tussen de verschillende behandelingen.

	Breed	Normaal	Nauw
VC – fase 1	1,91	1,89	1,88
VC – fase 2	2,86	2,73	2,89
VC – Totaal	2,46	2,38	2,44

“Een verschil in voederconversie van 0,1 betekent dat een varken 0,1 kg minder eet per kg gewichtsaanzet. Op een gewichtstraject van 25 tot 115 kg komt dit overeen met zo’n 9 kg voeder per dier. Aan 250 euro per ton betekent dit 2,25 euro per vleesvarken! Een wezenlijk verschil!”

Demoproef

Met de subjectieve score bleek dat er meer voedervermorsing werd vastgesteld bij de brede afstelling in vergelijking met de normale en nauwere afstelling. Dit bevestigt de technische kengetallen.

Algemeen kunnen we concluderen dat het wijf afstellen van voederbakken eerder tot voedervermorsing kan leiden. Het is dus aangewezen om voederbakken voldoende nauw af te stellen. Dit moet echter met voldoende aandacht gebeuren zodat een te nauwe afstelling niet leidt tot groeivertraging.

“Voedervermorsing betaal je twee maal: bij de aanschaf van het voeder en als mestafzet!”

Uit de resultaten van deze demoproef kunnen we concluderen dat het afstellen van voederbakken wel degelijk van belang is. Het is dus zeker aangewezen dat je als varkenshouder regelmatig je voederbakken opnieuw afstelt zodat je op elk moment met goed afgestelde voederbakken werkt. Bij de vleesvarkens gaat het immers snel om grote hoeveelheden voeder die een wezenlijke invloed kunnen hebben op de economische situatie van het bedrijf. In de biggenbatterij kunnen we dan weer afstappen van het principe dat biggen veel voeder in de voederbak nodig hebben om te ‘leren eten’. Een strakke afstelling, vergelijkbaar met die van de vleesvarkens zorgt voor minder vermorsing zonder de groei negatief te beïnvloeden.

“Te wijf afgestelde voederbakken geven eerder aanleiding tot vermorsing, bij te nauw afgestelde voederbakken bestaat de kans dat de varkens onvoldoende voeder opnemen. De varkenshouder heeft bijgevolg de taak om te zoeken naar het juiste evenwicht!”

Slotwoord

Na de reeds beschreven demoproeven heeft de projectgroep beslist om een derde demoproef uit te voeren. In deze demoproef zal worden nagegaan of er een invloed is van het al dan niet leegkomen van voederbakken op voedervermorsing en de technische resultaten van vleesvarkens.

Een van de strategieën van varkenshouders om voedervermorsing tegen te gaan blijkt immers het al dan niet laten leegkomen van voederbakken te zijn. Daarnaast geven sommige varkenshouders aan dat wanneer varkens enkele uren per dag honger hebben ze betere groeiprestaties en minder voedervermorsing zullen tonen. Het resultaat van deze demoproef zal te lezen zijn in een van de volgende nieuwsbrieven. Verder kunnen jullie nog informatie over de bedrijfsbezoeken verwachten alsook een afsluitende nieuwsbrief met alle informatie die tijdens het project vergaard is.

Contact

Contactgegevens voor opmerkingen of interesse in het project of om volgende nieuwsbrieven te ontvangen:

Sander Palmans
PVL Bocholt
Kaulillerweg 3, 3950 Bocholt
Sander.palmans@pvl-bocholt.be
0472 466 488

Werkten mee aan deze nieuwsbrief:
Elise Weyers, Katrijn Ingels (UGent), Sam Millet (ILVO)

Deze nieuwsbrief is uitgegeven in het kader van het demoproject ‘Reductie van voederconsumptie als sleutel tot rendabel voederen van varkens’.

